

ANALIZA STRUCTURALĂ A PSALMULUI 73

Fekete István

Un psalm al lui Asaf.

1. Cât de bun este Dumnezeu către Israil,
câtre cei cu inima curată.
1. Dar eu? - Era cât pe aci să mă poticnesc,
putin de nu mi-au alunecat pasii.
3. Căci râvneam la cei trufasi
si jinduiam la bună starea celor fără de lege.
4. Că ei nu au parte de dureri /până la moarte/ -
sănătos si hrănit bine este trupul lor.
5. N-au parte la suferintele omenesti,
si nu sunt loviti ca ceilalti oameni.
6. De aceea mândria le slujeste ca salbă,
si ca si cu un vesmânt se îmbracă cu trufie.
7. De grăsime ochii le ies din cap,
si plâzmuirile cugetului lor întrec orice măsură.
8. Râd de toată lumea si clevetesc,
rostesc de sus vorbe de asuprire.
9. Până la cer își ridică fălcile,
si limba le cutreieră pământul.
10. De aceea aleargă lumea la ei,
si ei înghit nelegiuirea din plin ca apa.
11. ^ai zic: ^atie oare Dumnezeu?
Cel Preaînalt are oare cunostintă?
12. Asa sunt cei răi.
huzuresc în lumea aceasta, si-si adună mereu la bogății.
13. ^ai-am zis: „Oare, nu în zadar mi-am curățit inima,
si mi-am spălat hainele în nevinovăție?”
14. Oare, nu în zadar am fost bătut în fiecare zi,
si în fiecare dimineată supus la ocări?
15. Dacă as zice: „Vreau să vorbesc ca ei”,
iată că n-as fi credincios neamului copiilor Tăi.
16. M-am gândit la aceste lucruri ca să le pricep,
dar zădarnică mi-a fost truda,
17. Până ce am intrat în sfântul locas al lui Dumnezeu,
si-am luat seama la soarta de la urmă a celor răi.
18. Într-advâr, Tu i-ai asezat pe loc alunecos,
si-i lasi să cadă în prăpastie.
19. Cum sunt nimiciti într-o clipă!
Sunt pierduti, prăpăditi printr-un sfârsit năpraznic.
20. Ca visul după desteptare, tot asa, Doamne, la desteptarea Ta,
alunga-vei cu dispret chipul lor.

- 2 -

21. Când inima mea se amăra,
si rărunchii mei erau străpunsi de durere,
22. Prost eram, si fără judecată,
eram ca un dobitoc înaintea Ta.
23. Însă eu sunt totdeauna cu Tine,

Tu mă tii de mâna dreaptă.

24. Mă vei călăuzi cu sfatul Tău.

si mă vei primi în slava Ta.

25. Pe cine altul am eu în ceruri afară de Tine,

si pe pământ nu-mi găsesc plăcerea în nimeni, decât în Tine.

26. Când trupul meu se va risipi, si inima mea se va opri,
Dumnezeu rămâne în vecii vecilor, stânca inimii mele, si partea mea.

27. Căci iată, cei ce se depărtează de Tine vor pieri;

Tu dai pierzării pe toti cei ce rup legământul cu Tine.

28. Cât pentru mine, fericirea mea este să mă apropii de Dumnezeu,
pe Domnul Dumnezeu Îl fac locul meu de adăpost,
ca să povestesc toate lucrările Tale!

În Psalmul 73 avem în față un frumos exemplu de paralelism, iar referitor la formele de bază ale paralelismului, în acest Psalm, le descoperim pe următoarele:

- paralelismul sinonimelor: idei identice apar atât în rândul apel ca si în rândul răspuns.
- paralelismul eliptic: unele cuvinte aflate în rândul apel, lipsesc în rândul răspuns.
- paralelismul sintetic: rândul răspuns spune mai mult decât rândul apel.

Structura Psalmului 73 pe versete:

versetele formele de bază personajele: (mai des legătura dintre indicarea . ale paralelismelor în rol de subiecte) personaje strofelor

- 1 ..... eliptică Dumnezeu legătura psalmistului A/1
- 2 ..... structural eu este îndoielnică (față de . B/1
- 3 ..... structural eu Dumnezeu si poporul Său) v. 2-16
- 4 ..... structural cei fără de lege
- 5 ..... structural cei fără de lege în mod aparent,
- 6 ..... structural cei fără de lege legăturile dintre
- 7 ..... structural cei fără de lege cei răi
- 8 ..... structural cei fără de lege sunt strânse
- 9 ..... structural cei fără de lege
- 10 ..... structural poporul Său
- 12 încheie descrierea celor răi poporul Său
- 13 ..... structural eu legăturile deja se destramă

- 3 -

- 14 ..... structural eu dar încă nu de tot
- 15 ..... sintetic „eu” - fiul Tău
- 16 ..... sintetic eu
- 17 ..... sintetic eu - Dumnezeu punct de cotitură X
- 18 ..... structural cei fără de lege se rupe orice legătură B/2
- 19 ..... structural cei fără de lege cu cei răi (v. 18-27)
- 20 ..... structural rândul de apel: subiect general
rândul răspuns: Dumnezeu
- 21 ..... structura eu se restabileste definitiv
- 22 ..... structural eu legătura cu Dumnezeu
- 23 ..... structural rândul de apel: eu
rândul răspuns: Dumnezeu
- 24 ..... structural Dumnezeu
- 25 ..... dimensiuni rândul de apel: cerurile, Dumnezeu
opuse: rândul răspuns: pământul, eu

- 26 ..... dimensiuni rândul de apel: eu,
opuse rândul răspuns: Dumnezeu
27 ..... structural cei fără de lege
28 ..... sintetic „eu” - Dumnezeu! A/2

În acest psalm fiecare formă de bază ale paralelelor ocupă câte un loc caracteristic: caracteristica principală a strofelor B/1 și B/2 este paralelismul structural, adică fiecare strofă se încheie cu câte un paralelism structural.

Strofa B/1, pe parcursul mai multor versete se folosește de paralelism sintetic, amplificând prin aceasta tensiunea ideilor exprimate în ele. Pe când în strofa B/2 nu găsim paralelism opus, acesta apare în mod necesar în strofa B/2, iar strofa A/2 va ajunge la punctul de rezolvare satisfăcător printr-un paralelism sintetic

Cu ocazia expunerilor omiletice, sau când se fac doar referiri la acest psalm, de obicei se citează doar câteva versete din el, adică cele mai frumoase, desi e bine ca ascultătorii să cunoască și ideile care aparent sunt mai nepătrunse de ei. Mai sunt și alți psalmi (37, 49) care tratează tema contradicțiilor dintre evlavie și răutate, și va fi de folos să cunoaștem și pe acestea, pentru a vedea cum se alătură ideile adunate unele de altele.

Psalmul 37

Acest psalm, scris în formă de acrostih ne pune în față cu scop didactic-educativ: experiențele unei vieți înaintate (v. 25). Credinciosul, care trăia în armonie cu legământul lui Dumnezeu, întotdeauna se pomenea lângă el cu nelegiuitii răsculați împotriva lui Dumnezeu. Acestia îl atacă pe temătorii de Dumnezeu în mod agresiv, întinzându-i lat, folosindu-se de constrângere prin forță. Dumnezeu îi înconjoară pe cei credincioși cu prevederile legământului, cu har, și cu binecuvântările salvării Lui. Astfel, acestia pot privi înainte spre un viitor fericit. În schimb, chiar și experiența arată că, sfârșitul celor răi nu poate fi decât înfrângere și pierire, chiar și

- 4 -

în cazul, când pentru un timp ei par a fi norocoși. Ideile paralele sunt asezate de autorul psalmului, unele lângă altele, într-o ordine ce inspiră satisfacții spirituale.

Psalmul 49

Acest psalm ne prezintă, de asemenea, cu scop didactic deosebirea dintre omul drept și omul nelegiuit. Moartea înseamnă sfârșitul tuturor evenimentelor legate de viața omului, totuși, cel evlavios are nădejde, căci Domnul lui îl scapă chiar și de legăturile morții. Diferitele forme de bază ale paralelismului aduc, de asemenea, variațiuni elevatoare stilului acestui psalm.

Ne punem întrebarea: cum de ajung în suflet unele lângă altele niste experiențe atât de contradictorii, cum ar fi: întunericul dens suflat de forțele celui rău, care pune la încercare rezistența celor încrezători în Dumnezeu, pe de o parte, și fericirea exuberantă dăruită de temerea de Dumnezeu. În plus, pe lângă analiza structurală a Psalmului 73, studierea structurilor acestor doi psalmi va răsplăti cu noi forte pe cercetătorul profund al Cuvântului lui Dumnezeu.

Aflăm, că regele - David - împreună cu mai marii poporului l-au desemnat pe Asaf pentru slujirea profetică (adică muzicală, 1Cron 25,1). Din pana lui a ieșit o operă muzicală, care chiar în lipsa melodiei și armoniei însoțitoare ne prezintă aproape audibil producția corului și a orchestrei de la templu. Mesajul special este așezat într-o formă admirabilă de către autor. Analiza noastră se referă atât la paralelismul cât și la hiasmul aflat în el. Aproape fiecare verset ne pune în față un tip nou de paralelism.

Psalmul începe cu o constatare obiectivă: „Cât de bun este Dumnezeu către Israil!”

Afirmatia aceasta redă o realitate tot atât de profundă, cât de profundă este adâncimea descurajării omului cu inimă plină de amărăciuni. El știe că Dumnezeu este bun. Așa a învățat, așa a experimentat de atâtea ori, și acestea de atâtea ori i-au dăruit puteri noi,

dar acum vede, că această bunătate a lui Dumnezeu privește numai pe unii, adică pe cei „cu inimă curată”, iar el, autorul, nu poate recunoaște că s-ar referi și la el. Începând de la v. 2. el nu descrie doar deosebirea dintre cei cu inimă curată și cei nelegiuiti, ci implică și experiența sa personală. În toiu luptei teribile se simte îndepărtat de ceata celor cu inimă curată, ceea ce va fi exprimat scurt, caracteristic, prin: „Dar eu!?” Cu această înrebare sfâșiitoare apoi, cade în capcana desnădejzii. În realitate însă, din punct de vedere al înțelegerii structurii psalmului, tocmai momentul acesta devine relevant.

Diferitele traduceri redau, în general, corect afirmatia aceasta, care în textul ebraic (- dar eu), în acest psalm apare de două ori, și în ambele cazuri într-un mod caracteristic. Conjunctia, exprimată printr-un Vav copulativum, în ambele cazuri apare în locuri deosebit de semnificative, având două sensuri: și/dar căroră le vom acorda atenție, pentru a vedea care traducere ne comunică mai fidel intenția autorului.

Pentru a ne formula un răspuns corespunzător, vom analiza sensul acestui Vav copulativum în alți doi psalmi. Când acest Vav apare în rol de conjuncție între două propoziții coordonate, este ușor să definim rolul lui prin analizarea relațiilor între cele două propoziții care îl cuprind. Astfel, Ps. 89,18. ne oferă un exemplu de paralelism de caracter sinonim. „Căci Domnul este scutul nostru ...Vav...Sfântul lui Israel este împăratul nostru”. Dacă interpretăm aici acest Vav în sens de „și”, atunci avem în față o traducere fidelă.

În același psalm, în versetul 38 prin același Vav se sensibilizează o cotitură, producând un paralelism antitetic, care se exprimă printr-un „dar” (Trad. sinodală /Ps.88/: „Dar acum...”; trad.

- 5 -

Gala Galaction și Cornilescu: „^ai totuși...”). De fapt acest Vav din locul arătat reprezintă și o linie de despărțire între două strofe mai lungi ale Psalmului 89.

Psalmul 73, trad. sinodală redă Vav-ul prin „iar mie...” vs. 2; și „dar eu...” (v. 23). În v. 23 G. Galaction traduce prin: „ci eu...” Pentru sensibilizarea accentului care cade pe Vav din Ps. 73,2, traducătorul versiunii maghiare, Karoli Gaspar, după „Dar eu ...” atasează un semn al întrebării, și în plus și un semn de mirare: „De é?!...” pentru a indica o oprire a ideii, și pentru a crea o tensiune

corespunzătoare în timpul citirii-ascultării textului. În concluzie putem afirma că acest „Dar eu...” în Ps. 73. are funcție de propoziție sinestătătoare.

Acum să reținem, că cele două prezente (v.2 și 23) a Vav-ului ca litere sunt identice, însă sensurile exprimate prin ele în cele două locuri sunt diferite. Pentru ilustrare să schițăm structura hiastică (oglină) a psalmului:

A/1 B/1 B/2 A/2

Y/1 X Y/2

| | | |

Dacă suntem atenți la cei doi „B”-uri, observăm că desriu două experiențe cu totul contrare. În B/1, psalmistul, care trăiește în cadrul legământului cu Dumnezeu, ajunge într-o situație conflictuală: starea bună a celor răi produce în el o perplexitate și gelozie, invidie. El judecă potrivit așteptărilor pământestii. „Căci mă uitam cu jind la cei nesocotiți.” Există oare cale de ieșire dintr-o asemenea stare spirituală? Ce anume va pune capăt nedumeririi sale. Îl retine însă ceva totuși de hotărârea de a păși pe calea celor răi. Faptul că există un popor al lui Dumnezeu, de care aparține, îl retine de acest pas. „Dacă as zice: 'Vreau să vorbesc ca ei', iată că n-as fi credincios neamului copiilor Tăi” (v.15). Punctul de cotitură real (X) se află pe la mijlocul psalmului. Pentru a marca acest punct de hotar, psalmistul nu se folosește doar de un Vav (ca în Ps. 89,38 - tr. Sinodală și Cornilescu), ci consacră un verset întreg pentru sensibilizarea cotiturii („...am intrat în sfântul locas al lui Dumnezeu” - v. 17). Aici se află adevărata dezlegare a enigmei. Nu este de ajuns să meditezi asupra unei probleme dificile, nici să o cântărești - o fi, n-o fi corect, sau adevărat, desi toate acestea își au valoarea lor. Cel mai important

lucru însă este, să vin înaintea lui Dumnezeu - cunoscătorul tuturor situațiilor. La El se află dezlegare corectă în privința întrebărilor atât de tulburtătoare. Schimbarea punctului de vedere trebuie să aibă loc în inima umană.

Mijlocul psalmului acestuia nu înseamnă - simplu - doar centrul geometric al expunerii. Dacă numărăm versetele și cantitatea literelor aflăm, că această împărțire în două urmează regulii de aur, bine cunoscut și în antichitate. Pentru ilustrare ne vine în ajutor și schita de jos:

strofa numărul versetelor numărul literelor

A/1: versetul 1 1 32

B/1: v. 2-16 15 404

X: v. 17 1 27

B/2: v. 18-27 10 290

A/2: v. 28 1 48

- 6 -

După punctul de cotitură, semnalat cu X, autorul vede acum cele ce se petrec în lume, prin ochii lui Dumnezeu: „sunt pierduți, prăpăditi” (v.19). El însuși se vede trecut printr-un proces de schimbare, de înnoire, inima lui se bucură, el se simte fericit. Puterile lui se înnoiesc, parcă se înalță, având aripi (Isaia 40,31)! La sfârșitul Psalmului 73 răsună parcă muzica cea mai dulce: acum el înalță împreună cu corul ceresc: „Dumnezeu va fi pururea stâncă inimii mele și partea mea de mostenire” (v. 26). Acest sentiment înălțător din inimi umane răsună, de asemenea, și în numeroase imnuri de biruințe creștine.

Înainte de a-și încheia psalmul, Asaf mai aruncă o privire retrospectivă asupra soartei celor răi. Acum însă apreciază cu totul diferit starea lor: „Cei ce se depărtează de Tine - pier.” (v. 27). Apoi tocmai în punctul acesta apare din nou expresia aceea: „dar eu...” scotând în evidență totodată structura hiastică a psalmului. Formal, ea este la fel ca în strofa A/1, dar acum are o încărcătură de semnificații cu totul diferită față de aceea de la începutul psalmului. Dacă ar trebui să exprimăm această diferență de colorit prin glasul instrumentelor muzicale, atunci acest „Dar eu...?!” din versetul 2 ar trebui să sune pe corzile mai groase ale violei, violoncelului, contrabasului, pentru a trezi sentimente adânci de descurajare în ascultători, pe când același „Dar eu... la Cornilescu: 'cât pentru mine'" din versetul 28 ar trebui să se înalte strălucitor din falaturi, vestind că „...bun este Dumnezeu!” Exclamarea aceasta însă nu mai este constatarea din A/1, ci totodată redarea unei experiențe personale, dobândite, pentru a nu rămânea pururea ascunsă în sufletul uman. De fapt nici nu poate fi ascunsă, pentru că ea trezește și sentimentul luminos, adică dorul de a împărtăși și altora adevărul concret al nevoii unei experiențe cu Dumnezeu, personale și sigure fundamentate.

Analiza structurii Psalmului 73 ne convinge că avem în fața noastră o capodoperă.